

کلام اسلامی شرحی بر کشف المراد

www.ketab.ir

دفتر سوم: معادشناسی

حسن یوسفیان

مجمع عالی حکمت اسلامی

سخن ناشر ۱۱

پیش گفتار ۱۳

مقصد ششم: معادشناسی

مسأله اول: امکان آفرینش عالمی دیگر ۱۹

۱. دلیل عقلی ۲۱

۲. دلیل نقلی ۲۲

پیامدهای پیدایش عالمی دیگر، از دیدگاه فلاسفه ۲۳

۱. لزوم خلأ ۲۸

۲. اختلاف امور همسان ۳۲

مسأله دوم: فناپذیری عالم ۳۹

دیدگاه فیلسوفان متقدم ۴۲

دیدگاه کرامیه و جاحظ ۴۵

نقد و بررسی ۵۳

- ۲۶۹ ۲. حکم عقاب مسلمانان گنهکار
- ۲۷۱ مقصود از گناه صغیره و کبیره
- ۲۸۱ ادله دائمی نبودن عذاب گنهکاران
- ۲۸۳ بررسی دیدگاه وعیدیه
- ۲۸۷ مسأله نهم: جواز عفو و بخشش
- ۲۸۹ ۱. ادله عقلی
- ۲۹۰ ۲. ادله نقلی
- ۲۹۷ مسأله دهم: شفاعت
- ۳۰۴ دیدگاه اول: اختصاص شفاعت به افزایش ثواب
- ۳۰۵ دیدگاه دوم: شفاعت برای اسقاط عقاب
- ۳۰۷ بررسی دیدگاه نخست
- ۳۰۹ پاسخ‌گویی به ادله وعیدیه
- ۳۱۴ دلالت حدیث نبوی بر دیدگاه برگزیده
- ۳۱۷ مسأله یازدهم: وجوب توبه
- ۳۲۰ لزوم توبه از کدام گناه؟
- ۳۲۴ حکم دو نوع توبه
- ۳۲۴ ۱. از ترس دوزخ
- ۳۲۸ ۲. از گناهای خاص
- ۳۳۹ مسأله دوازدهم: انواع توبه و برخی از احکام آن
- ۳۴۰ اقسام توبه
- ۳۴۰ ۱. توبه از نافرمانی در حق الله
- ۳۴۰ أ. ارتکاب حرام

ب. ترک واجب	۳۴۰
۲. توبه از زیر پا نهادن حق الناس	۳۴۲
جزء توبه یا متمم آن؟	۳۴۴
لزوم عذرخواهی در مسأله غیبت؟	۳۴۵
توبه تفصیلی یا اجمالی؟	۳۴۷
تجدید توبه با یادآوری معصیت؟	۳۴۸
توبه از علت، یا معلول، و یا هر دو؟	۳۵۰
تفضل بودن سقوط عقاب؟	۳۵۳
مسأله سیزدهم: چگونگی اسقاط عقاب در توبه	۳۶۳
دو دیدگاه اصلی	۳۶۴
ادله نظریه برگزیده	۳۶۵
نقد دلیل مخالفان	۳۶۷
مسأله چهاردهم: عذاب قبر و چند رویداد سمعی دیگر	۳۶۹
۱. عذاب قبر	۳۶۹
۲. تطایر کتب	۳۸۶
۳. محاسبه	۳۸۹
۴. میزان	۳۹۰
۵. صراط	۳۹۸
۶. وجود کنونی بهشت و دوزخ	۴۰۴
مسأله پانزدهم: اسماء و احکام	۴۱۵
چیستی ایمان	۴۱۹
مقصود از کفر، فسق و نفاق	۴۲۸

- مؤمن بودن شخص فاسق ۴۳۰
- مسأله شانزدهم: امر به معروف و نهی از منکر ۴۳۹
- منظور از «امر به معروف» ۴۴۷
- مقصود از «نهی از منکر» ۴۴۸
- وجوب عقلی یا نقلی؟ ۴۵۰
- شرایط سه گانه وجوب ۴۵۳

نمایه‌ها

- نمایه آیات ۴۶۳
- نمایه روایات ۴۶۸
- نمایه اعلام ۴۶۹
- نمایه موضوعی ۴۷۳
- معرفی اعلام ۴۸۹
- کتابنامه ۵۰۱

سخن ناشر

مجموعه عظیم تراث حکمت و حکمای اسلامی، از ظرفیت بسیار مناسب و کم‌نظیری برخوردار است که در صورت شناسایی، احیا و تنقیح، جلوه‌هایی خاص و ناب از علوم را در انتظار علاقه‌مندان و مشتاقان علم قرار می‌دهد که عطش علمی را با دانش و معرفت زلال و ناب سیراب می‌کند. پویایی و متناسب با مقتضیات زمان بودن، از ویژگی‌های بسیار خوب و شاید بعضاً کم‌نظیر حکمت اسلامی است؛ چرا که در مقاطع و یا در فرایندهای زمانی خاص، با ظهور اندیشمندان و حکمای بزرگ که در راه تحقیق، پژوهش و تربیت شاگردان تلاش و مجاهدت‌های بی‌شمار داشتند، مکاتب جدید فلسفی، کلامی، عرفانی و معرفتی شکل گرفت، ضمن اینکه نوآوری و یافته‌های نو، و ورود عالمانه حکمای اسلامی به عرصه‌های جدید دانشی، نشان از همین ظرفیت کم‌نظیر و پویا بودن حکمت اسلامی داشته و دارد و این روند پر افتخار همچنان ادامه دارد.

انتشارات حکمت اسلامی وابسته به مجمع عالی حکمت اسلامی که از اواخر سال ۱۳۹۲ فعالیت خود را آغاز کرد، یکی از اولویت‌های جدی و اساسی خود را احیای تراث حکمت اسلامی، تنقیح متون اصیل فلسفه، منطق، معرفت‌شناسی، کلام و عرفان اسلامی و مباحث مرتبط با فلسفه‌های جدید (مضاف) و همچنین معرفی یافته‌ها و دستاوردهای جدید حکمت اسلامی قرار داده است، که به لطف خدای متعال تاکنون در راستای دستیابی به این اهداف توفیقاتی به‌دست آمده است.

اثر پیش‌رو، با عنوان *کلام اسلامی - دفتر سوم بحث معادشناسی - از سوی انتشارات حکمت اسلامی به چاپ می‌رسد.*

کشف‌المراد نوشته علامه حلی از مهم‌ترین کتب کلامی، خود شرحی است بر کتاب *تجریه الاعتقاد* خواجه نصیرالدین طوسی و کتاب حاضر نیز به شرح دقیق و متقن *کشف‌المراد* علامه حلی پرداخته است.

مجموعه کلام اسلامی به سفارش مجمع عالی حکمت اسلامی از سوی استاد فرهیخته و اندیشمند گرامی جناب آقای دکتر حسن یوسفیان عضو هیئت علمی مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی تدوین و از سوی انتشارات حکمت اسلامی جهت استفاده علاقه‌مندان به زیور طبع آراسته شد.

لازم می‌دانیم از اساتید و تمامی همکاران علمی و اجرایی که در آماده‌سازی و نشر این اثر همت نموده و همکاری داشته‌اند، به‌ویژه استاد گرامی جناب آقای دکتر حسن یوسفیان و ارزیاب محترم اثر استاد بزرگوار، *حجت‌الاسلام والمسلمین جناب آقای عزالدین رضانژاد* تقدیر و تشکر داشته باشیم.

انتشارات حکمت اسلامی در این مسیر است تا با احیاء و نشر آثار ظرفیت‌های فراوان حکمت و حکمای اسلامی را تبیین و با معرفی آنها به جامعه علمی بتواند گامی مؤثر در شکوفایی مباحث عقلی برداشته و در جهت تقویت مبانی دینی و اعتقادی با رویکرد عقلی گام بردارد. ما معتقدیم علوم عقلی اسلامی و آثار فاخر اندیشمندان و حکمای اسلامی ظرفیت بی‌شماری دارد که در صورت شناسایی، تبیین و معرفی می‌تواند عطش علمی علاقه‌مندان و حکمت‌پژوهان را سیراب و پایه‌های اعتقادی را مستحکم سازد.

کماکان در جهت نیل به اهداف عالیه مجمع عالی حکمت اسلامی، محتاج دعای خیر اساتید و چشم به راه نقطه‌نظرات عالمانه حکمت‌پژوهان عزیز می‌باشیم.

محمدباقر خراسانی

مدیر مسئول انتشارات حکمت اسلامی

پاییز ۱۴۰۳